P. S. SCIENCE & H. D. PATEL ARTS COLLEGE, KADI

Internal Examination

M. A. (SEM - II) **[Mark : 40**

15-3-2017] **Sanskrit - 204** **[8-30 to 10-15**

ભરત - નાટ્યશાસ્ત્ર - અધ્યાય - 1, 2 અને 6

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ સવિસ્તર સમજાવો. **14**

(1) योऽयं भगवता सम्यग्ग्रथितो वेदसम्मितः ।
नाट्यवेदः कथं ब्रह्मन्नुत्पन्नः कस्य वा कृते ॥

(2) जग्राह पाठ्यमृग्वेदात्सामभ्यो गीतमेव च ।
यजुर्वेदादभिनयान् रसानाथर्वणादपि ॥

(3) रङ्गपीठं ततः कार्यं विधिदृष्टेन कर्मणा ।
रङ्गशीर्षन्तु कर्तव्यं षड्दारुकसमन्वितम् ॥

(4) एवमुत्थाययेत्तज्ज्ञो विधिदृष्टेन कर्मणा ।
रङ्गपीठस्य पार्श्वे तु कर्तव्या मत्तावरणी ॥

(5) स्तम्भः स्वेदोऽथ रोमाञ्चः स्वरभङ्गोऽथ वेपथुः ।
वैवर्ण्यमश्रुप्रलय इत्यष्टौ सात्विकाः स्मृताः ॥

(6) शृङ्गाद्धि भवेद्धास्यो, रौद्राच्च करुणो रसः ।
वीरच्चैवाभ्युतोत्पत्तिर्ब्रीभत्साच्च भयानकः ॥

2. નાટકની ઉત્પત્તિ અંગેનો ભરતમુનિનો મત સવિસ્તર ચર્ચો.

અથવા **14**

ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(1) चव्वोरोडभिनय
(2) लोलटस्य उत्पत्तिवाद
(3) शृंगाररस
(4) नाट्यवृत्तयः

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ આપો. **12**

(1) નાટ્યશાસ્ત્ર પરની ટીકાનું નામ જણાવો.
(2) આચાર્ય ભરતમુનિનું રસસૂત્ર જણાવો.
(3) નાટ્યના અંગો અને પ્રયોજનો જણાવો.
(4) વ્યભિચારી ભાવો કેટલા છે ? કોઈપણ પાંચ વ્યભિચારી ભાવો જણાવો.
(5) કયા પ્રકારનું પ્રેક્ષાગૃહ સર્વશ્રેષ્ઠ મનાય છે ? શા માટે ?
(6) મત્તવારિણીનો અર્થ અને માપ જણાવો.
(7) રસો કેટલા છે ? કયા કયા ?
(8) નાટ્યગૃહનું નિર્માણ કોણે કર્યું ?